

J

JERUZALÉM je dnes hlavním městem Izraele. V Bibli je o něm napsáno velmi mnoho. Jeho jméno se dá přeložit jako „město pokoje“, přestože se v něm často bojuje. Už kolem roku 1000 před Kristem udělal z Jeruzaléma své hlavní sídlo král David. Na hoře Sión pak jeho syn Šalomoun postavil chrám, který se stal svatyní všech židů. Chrám prošel pohnutou historií a dnes z něj stojí jen Zed' nářků. Ježíš Kristus v Jeruzalémě zemřel, vstal z mrtvých a dal svým učedníkům Ducha Svatého. Vznikla zde první křesťanská obec. Proto je Jeruzalém posvátný i pro všechny křesťany.

K

KŘÍŽ je základním symbolem křesťanů, protože na něm zemřel Ježíš Kristus. Ježíš také vstal z mrtvých, a tak se kříž stal znamením spásy a nového života. První křesťané kříž neuctívali, protože ukřižování bylo potupnou smrtí. Úcta ke kříži se začala šířit teprve od 4. století. Každý křesťan přijímá znamení kříže na čelo už při svém křtu. Znamená to, že navždy patří ke Kristu. Když děláme znamení kříže, říkáme: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“ Je to vlastně nejkratší modlitba a vyznání víry. Znamením kříže začínáme i zakončujeme každý svůj den.

Vydává Katechetické centrum Biskupství brněnského jako přílohu Katechetického věstníku č. 6/2005-06. Návod na zhotovení obalu pro tyto kartičky byl uveřejněn v minulém čísle Katechetického věstníku. Kartičky stříhejte podél čar. Místo vyráběného papírového obalu lze též použít album na fotografie, které má listy z obou stran průhledné – rozměr 9 × 13.

L

LETNICE jsou svátky seslání Ducha Svatého. Slaví se padesát dní po Velikonocích. Písmo svaté popisuje, co se o Letnicích po Ježíšově zmrtnýchvstání stalo: V Jeruzalémě bylo v té době mnoho lidí. Ježíšovi učedníci se společně s Pannou Marií modlili a očekávali Pomocníka, kterého jim Ježíš slíbil. Náhle se ozval z nebe hukot a na všechny sestoupil Duch Svatý. Vyšli ven z večeradla a Petr začal nebojácně mluvit o Ježíšovi. Stalo se něco zvláštního: přestože tam byli lidé z mnoha národů, všichni Petrovi rozuměli, jako by mluvil jejich jazykem. Mnoho z nich v Ježíše uvěřilo.

M

MARIA je pro křesťany zcela výjimečnou ženou, protože je matkou Božího Syna – Ježíše Krista. Říkáme jí také **Bohorodička**. Provázela Ježíše po celý život, stála pod křížem a pak zůstala s jeho učedníky. Obraz nebo sochu Panny Marie najdeme skoro v každém kostele nebo kapli. Lidé Marii předkládají své starosti a prosí ji, aby se za ně přimlouvala u Boha. Nejznámější mariánskou modlitbou je **Zdravas, Maria**. Začíná slovy, která použil archanděl Gabriel v Nazaretě, když Marii oznámil, že se má stát matkou Božího Syna.

Proč máme slavnost Povýšení svatého Kříže:

Podle legendy nalezla na hoře Kalvárii Kristův kříž svatá Helena, matka císaře Konstantina Velikého. Pravost kříže potvrdila jedna nemocná žena, která se po doteku kříže uzdravila. Císař Konstantin nechal zbudovat na tomto místě nádhernou baziliku. Na památku jejího posvěcení se slaví každý rok slavnost Povýšení svatého Kříže (14. září). Malé částečky Kristova kříže (ostatky) jsou jako relikvie v mnoha kostelích na světě.

Kříž a Velký pátek

Uctívání svatého Kříže je vrcholem velkopáteční bohoslužby. Věřící se klanějí slavnostně vystavenému kříži a děkují Pánu Ježíši za to, co z lásky k lidem vykonal.

Víte, že...

- první křesťané používali místo kříže jiné symboly? Nejčastěji rybu nebo Kristův monogram .
- křesťanský kříž může mít různé formy? Např.:

Ondřejský kříž má podobu písmene X:

Kříž Tau má podobu písmene T. Tento tvar měly římské popravčí kříže nejčastěji. I Ježíšův kříž byl pravděpodobně takový.

Pravoslavný kříž má tři příčná břevna. Horní symbolizuje nápis na kříži, dolní podložku pod Ježíšovým nohama.

Úkol: Zjistí, co je to pektorál a od čeho má svůj název.

Co všechno v Jeruzalémě prožil Ježíš? Například:

- 40 dní po narození ho přinesla Maria s Josefem do chrámu, kde ho radostně uvítali Simeon a Anna,
- ve dvanácti letech učil v chrámě poté, co se ztratil rodičům,
- uzdravil ochrnutého u rybníka Bethesda,
- vjel do Jeruzaléma na oslátku a lidé ho vítali,
- vyhnal kupce z chrámu,
- slavil s učedníky poslední večeři,
- modlil se v Getsemanské zahradě,
- byl zrazen Jidášem a zajat vojáky,
- byl souzen židovskou veleradou,
- Pilátem Pontským byl odsouzen na smrt,
- zemřel na kříži na hoře Golgotě,
- vstal z mrtvých a ukázal se ženám, apoštolům i mnoha dalším lidem,
- seslal Ducha Svatého, jak předem slíbil.

Víte, že Jeruzalém...

- je dnes posvátný pro křesťany, židy i muslimy?
- má 692 tisíc obyvatel, z toho 464 tisíc židů? (r. 2004)
- je zmiňován v knize Zjevení sv. Jana jako „nový Jeruzalém“ – obraz nebeského Jeruzaléma?

Úkol:

Ježíš měl k Jeruzalému osobní vztah. Jak se to projevilo, zjisti z úryvku *Lk 19,41*:

Text této strany je vhodný pro starší školní věk. Pro mladší školní věk můžeme nakopírovat pouze přední stranu. Zadní strana pak skýtá prostor pro vlastní kreativitu katechetů a dětí k danému heslu.

Jaká žena byla Maria?

- **Plná víry a lásky k Bohu:** „Jsem služebnice Páně. Ať se mi stane podle tvého slova.“ (*Lk 1,38*)
- **Statečná:** cesta do Betléma, útek do Egypta...
- **Přemýšlivá:** „Všechno uchovávala ve svém srdci a rozvažovala o tom.“ (*např. Lk 2,19*)
- **Pozorná k druhým:** např. na svatbě v Káně.
- **Skromná:** během Ježíšova působení stála v pozadí.
- **Milující matka:** stála pod křížem a stala se i matkou všech křesťanů, matkou církve.
- **Žena modlitby:** spolu s učedníky prosila o seslání Ducha Svatého.

K Panně Marii se modlíme:

Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou! Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého – Ježíš. Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.

Víte že...

- Panně Marii dáváme mnoho „titulů“? (Matka Boží, Neposkvrněná, Nanebevzatá, Pomocnice křesťanů, Královna andělů a další.) Řadu z nich najdeme například v loretánské litanii.
- Pannu Marii uctíváme zvlášť o čtyřech slavnostech? (1. leden: Matky Boží Panny Marie; 25. březen: Zvěstování Páně; 15. srpen: Nanebevzetí Panny Marie; 8. prosinec: Neposkvrněného početí Panny Marie.)

Úkol: Kterou vlastnost Panny Marie chceš napodobit?

Historie Letnic:

Ve Starém Zákoně slavili židé o Letnicích tzv. Svátky týdnů (šavuot), které byly poděkováním za úrodu. Zároveň si připomínali darování Zákona na Sinaji.

V Novém Zákoně sesílá Ježíš o Letnicích Ducha Svatého a církev začíná viditelně působit.

Symbyly Ducha Svatého:

Duch Svatý je neviditelný, ale můžeme zažít jeho působení. Například když někdo nemyslí na sebe, ale nasadí se pro druhé; když někdo dokáže odpustit; když se někdo zastane bezmocného; když někdo uzná svou vinu; když někdo dokáže žít podle své víry, i když to není snadné... Jakékoliv dobro na světě je z Ducha Svatého.

Protože je Duch Svatý neviditelný, připomínáme si ho různými symboly. Nejčastější jsou: voda, oheň, oblak, holubice.

Víte, že...

- Duch Svatý působí i dnes?
- Duch Svatý nám pomáhá rozumět Božímu slovu?
- každý z nás je chrámem Ducha Svatého?
- o Letnicích bývá často udělována svátost biřmování?
- v některých evropských zemích je o svatodušním pondělí volno (jako o velikonočním pondělí)?

Úkol: Pomodli se (a nauč) modlitbu k Duchu Svatému:

„Přijď, Duchu Svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky!“